

ГЕОГРАФИЯДАН 1 ТУР ЖАУАПТАРЫ
10 СЫНЫП

Тапсырма 1.

Төменде келтірілген дүниежүзінің ұлттық саябақ атауларын пайдалана отырып, кестені толтырыңыз, және олардың қай мемлекетте орналасқанын жазыңыз.

Банофф, Йеллоустон, Дурмитор, Гренландия, Корбетт, Серенгети.

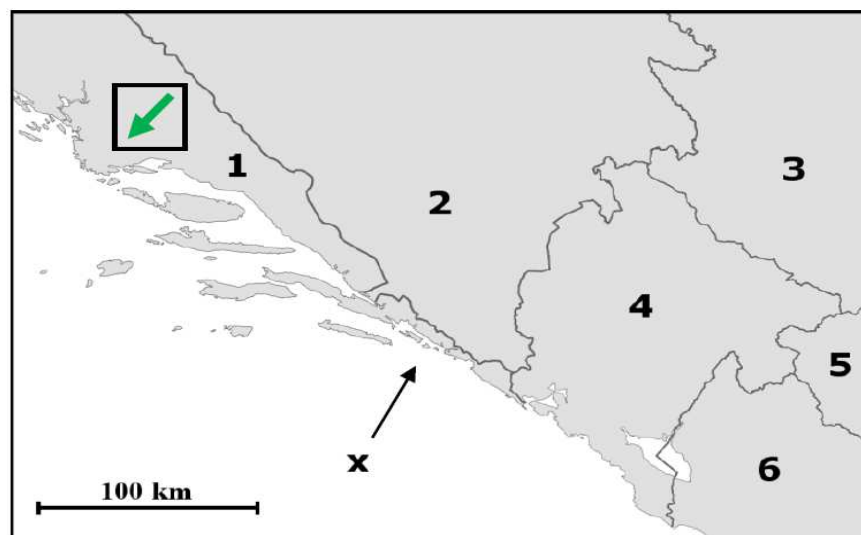
№ п/п	Ұлттық саябақ атауы	Сипаттамасы	Орналасқан мемлекет
1	Гренландия	Әлемдегі ең солтүстік және ең үлкен ұлттық саябақ. Оның ауданы – 972 000 км ² , 163 елдің аумағынан асады. Саябақ 1974 жылы 22 мамырда құрылды және 1988 жылы өзінің қазіргі формасын алды. 1977 жылы ол халықаралық биосфералық қорық мәртебесін алды.	Дания (Гренландия)
2	Банофф	Бұл ұлттық саябақ көптеген мұздықтар мен мұзды алқаптар, қалың қылқан жапырақты ормандар мен альпілік ландшафттары бар таулы жерлерде 6641 км ² құрайды. Жылына 5 млн. адамға дейін қабылдайды. Оның аумағында үш мұхиттың суайрығы орналасқан.	Канада
3	Серенгети	Бұл ұлттық саябақ планетадағы ең үлкен (15 000 км ²) және ең танымал саябақтардың бірі, онда экожүйенің толық дерлік түрі кездеседі. Африкадағы бұл көне қорық 1929 жылы пайда болды. Оның аумағында құстардың 500 - ге жуық түрі және 3 миллион ең ірі сүтқоректілер өмір сүреді.	Танзания
4	Дурмитор	Бұл ұлттық саябақ пен Дүниежүзілік табиғи мұранысы өзiмен аттас тау сілемiн қамтиды. Ұлттық саябақтың құрамына әлемдегі екiншi үлкен каньон кiредi, оның ұзындығы 80 км, ал тереңдiгi 1300 м. дейiн.	Черногория
5	Корбетт	Елдің ең ежелгі және ең танымал ұлттық саябағы, оның атауы ағылшын натуралисті, жазушы, аңшысының құрметіне аталған. Уттаракханд штанының Найнитал округінде, Рамнагар қаласының	Үндістан

		жанында орналасқан. 1936 жылы құрылған, ауданы 521 км ² . Бұл ұлттық саябақтағы басты қорғаныс нысаны – жолбарыс.	
6	Йеллоустон	Халықаралық биосфералық қорық, ЮНЕСКО – ның бүкіләлемдік мұра нысаны, әлемдегі ең алғашқы ұлттық саябақ (1872 жылы 1 наурызда құрылған). Саябақ көптеген гейзерлермен және басқа геотермалдық нысандармен, бай тірі табиғатымен, көркем ландшафттарымен әйгілі.	АҚШ

Бағалау критерийлері: Әр дұрыс жауапқа 1 ұпайдан. Барлығы 12 ұпай.

Тапсырма 2.

Төмендегі суретке қатысты сұрақтарға жауап беріңіз :

1. 1-6 сандармен белгіленген елдердің атауын табыңыз.

Хорватия, Босния және Герцеговина, Сербия, Черногория, Косово, Албания.

2. Ел аумағының бір бөлігі өзінің аумағынан тыс жерлерде орналасқан, жерінің ауданын анықтау үшін қолданылатын саяси географиядағы географиялық терминді атаңыз. (мысалы, картадағы "X" әрпімен белгіленген аймақ, 1 – мемлекеттің бөлігі болып табылады, ол 2 – мемлекеттің аумағынан бөлінген).

Экслав

3. "X" әрпімен белгіленген аймақта орналасқан тарихи қаланың атауын табыңыз. Бұл ежелгі қала ЮНЕСКО – ның бүкіләлемдік мұра тізіміне енген.

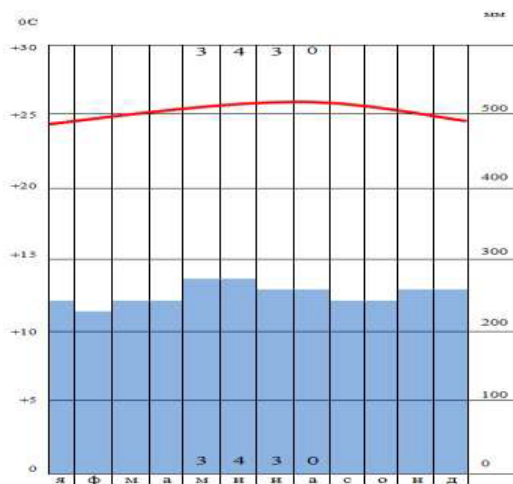
Дубровник

Бағалау критерийлері: елдердің атауларын дұрыс анықтағаны үшін –1 ұпайдан, барлығы 6 ұпай. Географиялық термин атауын дұрыс анықтағаны үшін – 2 ұпай; Тарихи қаланың атауын дұрыс анықтағаны үшін – 2 ұпай; **Барлығы: 10 ұпай.**

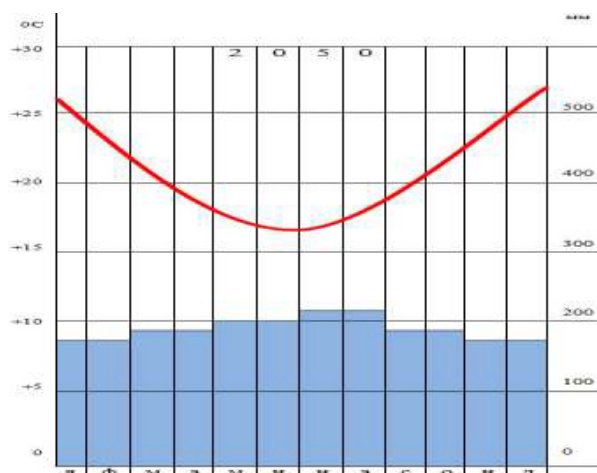
Тапсырма 3.

Климаттаграммада көрсетілген климаттың қай климаттық белдеуде және қай жарты шарда орналасқанын анықтаңыз.

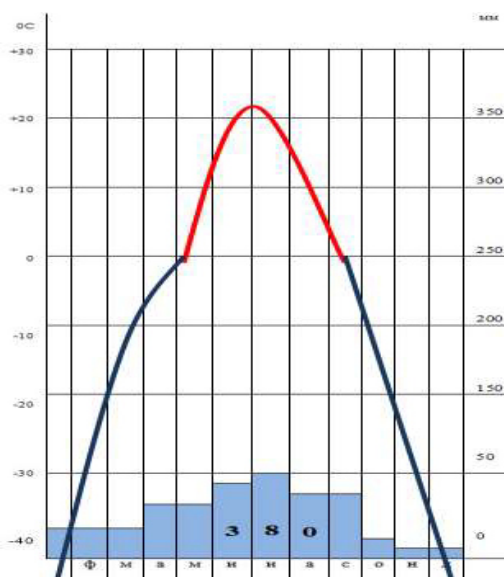
А)

Б)

В)

Г)

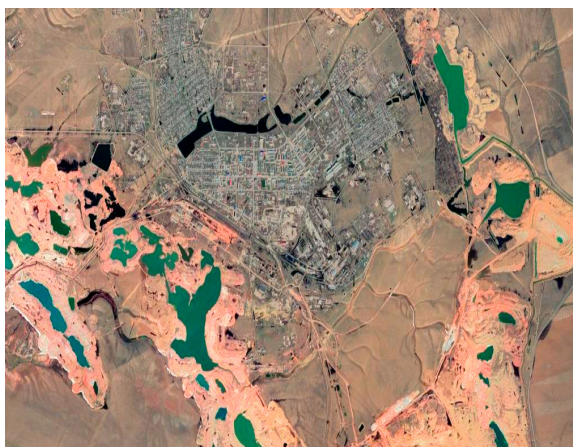

Бағалау критерийлері: әр климаттық белдеуді дұрыс анықтағаны үшін 2 ұпайдан (барлығы 8 ұпай) және жарты шарды дұрыс анықтағаны үшін – 1 ұпайдан (барлығы 4 ұпай). **Барлығы: 12 ұпай.**

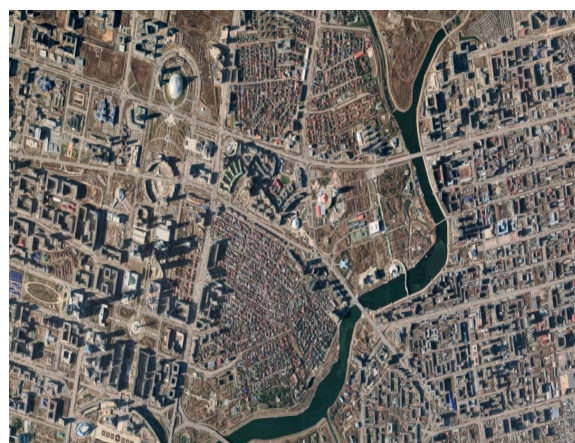
- А) Экваторлық белдеу. Солтүстік жарты шар.
- Б) Тропиктік белдеу. Оңтүстік жарты шар.
- В) Қоңыржай белдеу. Солтүстік жарты шар.
- Г) Қоңыржай белдеу. Солтүстік жарты шар.

Тапсырма 4.

Спутниктен түсірілген суреттер арқылы Қазақстан қалаларын анықтаңыз және оларды халық санына байланысты кему немесе өсу реттілігі бойынша орналастырыңыз. Төмендегі суреттер тізбегі кездейсоқ түрде келтірілген.

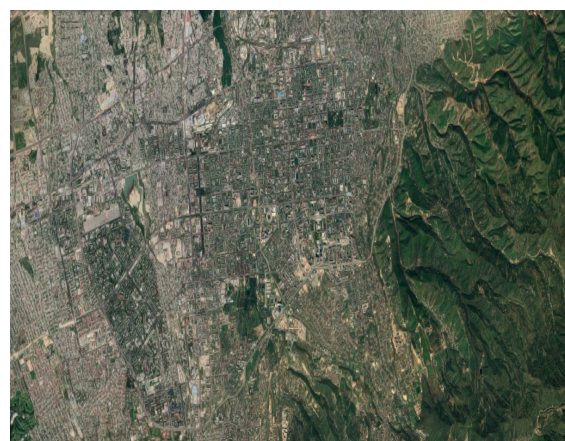
1 – сурет

2 – сурет

3 – сурет

4 – сурет

5 – сурет

6 – сурет

7 – сурет

Бағалау критерийлері: әр қаланы дұрыс анықтағаны үшін – 1 ұпайдан (7 ұпай). Халық саны бойынша дұрыс орналастырылған әр қала үшін – 1 ұпайдан (7 ұпай).
Барлығы: 14 ұпай.

Суреттер реттілігі бойынша	Халық санына байланысты кему реттілігі бойынша	Халық санына байланысты өсу реттілігі бойынша
1. Арқалық	1. Алматы	1. Арқалық
2. Нұр-Сұлтан (Астана)	2. Нұр-Сұлтан (Астана)	2. Капшағай
3. Екібастұз	3. Усть-Каменогорск	3. Екібастұз
4. Алматы	4. Түркістан	4. Түркістан
5. Түркістан	5. Екібастұз	5. Усть-Каменогорск
6. Капшағай	6. Капшағай	6. Нұр-Сұлтан (Астана)
7. Өскемен	7. Арқалық	7. Алматы

Тапсырма 5.

Кестеде дүние жүзінің ірі электр станциялары көрсетілген. Кестедегі бос ұяшықтарға олар орналасқан елдердің атауларын және электр станицясының түрін көрсетіңіз.

№	Электр станция атауы	Мемлекет	Электр станция түрі (энергия көзі)
1	Тукуруи	Бразилия	СЭС
2	Атуча	Аргентина	АЭС
3	Белхатувская	Польша	ЖЭС
4	Миддельгрюнден	Дания	Жел электр станциясы
5	Олкария IV	Кения	Геотермалдық электр станциясы
6	Айвонпа	АҚШ	Күн электр станциясы

Бағалау критерийлері: әр мемекеттің атауын және әр электр станция түрін дұрыс анықтағаны үшін – 1 ұпайдан. **Барлығы: 12 ұпай.**

БАРЛЫҒЫ: 60 ҰПАЙ

**ОТВЕТЫ 1 ТУРА ПО ГЕОГРАФИИ
10 КЛАСС**

Задание 1.

Заполните таблицу, используя названия национальных парков мира из приведенного списка и напишите в какой стране они расположены.

Банофф, Йеллоустон, Дурмитор, Гренландия, Корбетт, Серенгети.

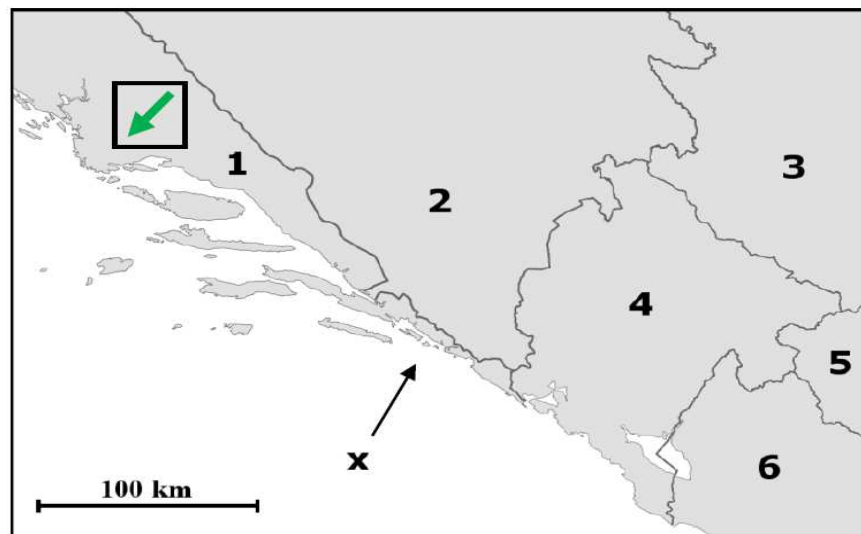
№ п/п	Название национального парка	Описание	Страна расположения
1	Гренландия	Самый северный и самый крупный национальный парк в мире. Его площадь — 972 000 км ² - превышает площадь 163 стран. Парк был образован 22 мая 1974 года, и свою нынешнюю форму обрёл в 1988 году. В 1977 году он получил статус международного биосферного заповедника.	Дания (Гренландия)
2	Банофф	Этот национальный парк занимает 6641 км ² в горной местности с множеством ледников и ледовых полей, густыми хвойными лесами и альпийскими пейзажами. Принимает до 5 млн. чел. в год. На его территории находится точка водораздела трех океанов.	Канада
3	Серенгети	Этот национальный парк – один из крупнейших (15 000 км ²) и известнейших на планете, в нём представлена почти полная экосистема. Этот старейший в Африке заповедник появился ещё в 1929 году. На его территории обитают почти 500 видов пернатых и 3 миллиона самых крупных млекопитающих.	Танзания
4	Дурмитор	Этот национальный парк и объект Всемирного природного наследия включает в себя одноименный горный массив. В состав национального парка входит второй по величине каньон в мире, его протяженность составляет 80 км, а глубина – до 1300 м.	Черногория
5	Корбетт	Старейший и наиболее известный национальный парк страны,	Индия

		получил своё название в честь английского натуралиста, писателя и охотника. Расположен в округе Найнитал штата Утгаракханд, неподалёку от города Рамнагар. Создан в 1936 году, площадь составляет 521 км ² . Главный объект охраны в национальном парке - тигр.	
6	Йеллоустон	Международный биосферный заповедник, объект Всемирного Наследия ЮНЕСКО, первый в мире национальный парк (основан 1 марта 1872 года). Парк знаменит многочисленными гейзерами и другими геотермическими объектами, богатой живой природой, живописными ландшафтами.	США

Критерии оценки: За каждый правильный ответ по 1 баллу. **Итого 12 баллов.**

Задание 2.

Ответьте на вопросы по рисунку:

1. Введите названия стран с цифр 1-6.

Хорватия, Босния и Герцеговина, Сербия, Черногория, Косово, Албания.

2. Назовите географический термин в политической географии, который используется для определения площади, которая является частью государства, отделенная от территории другого государства (например, область отмечены на карте с буквой "X" является частью государства 1, отделена от территории государства 2).

Эксклав

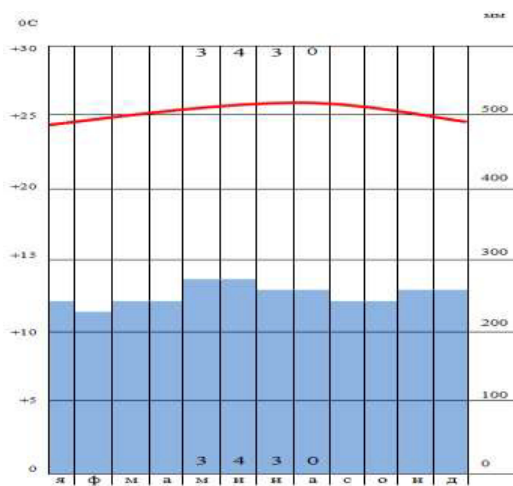
3. Введите название исторического города, расположенного в районе обозначенному буквой «X», Старый город стал объектом Всемирного наследия ЮНЕСКО.

Критерии оценки: За правильное определение государств – по 1 баллу, итого 6 баллов; За правильное определение географического термина – 2 балла; За правильное определение исторического города – 2 балла; **Итого: 10 баллов.**

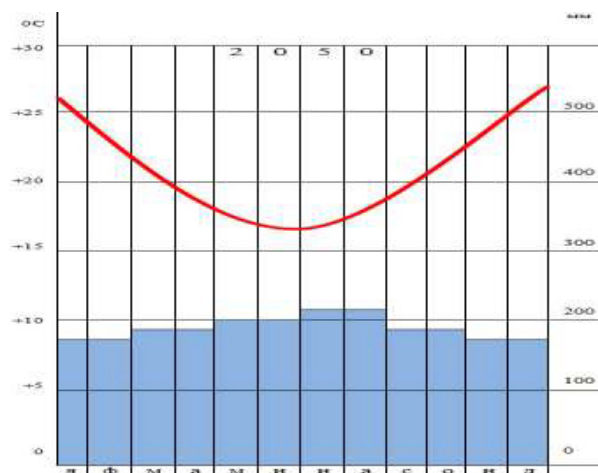
Задание 3.

Определите в каком климатическом поясе и в каком полушарии расположен пункт, климат которого показан на климатограмме.

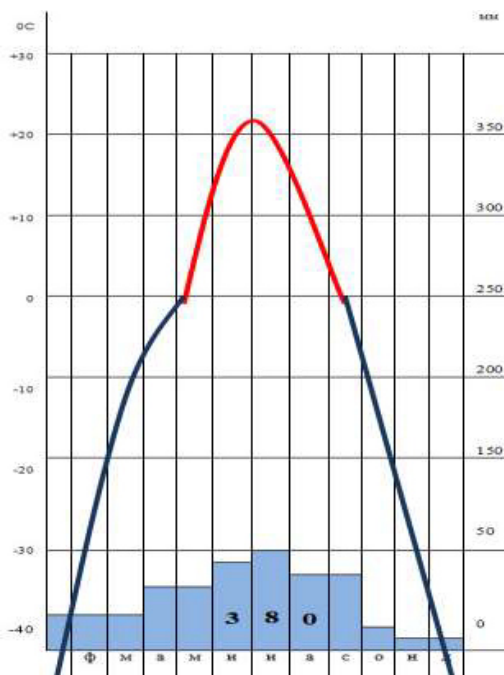
А)

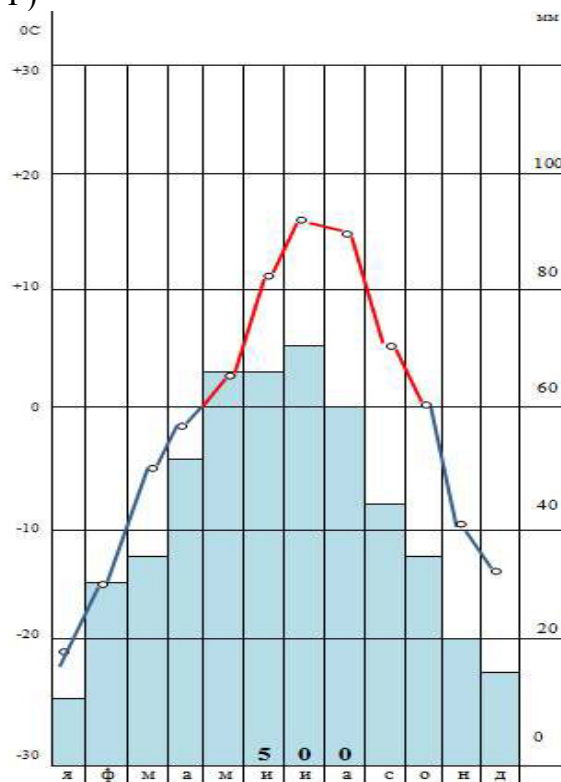
Б)

В)

Г)

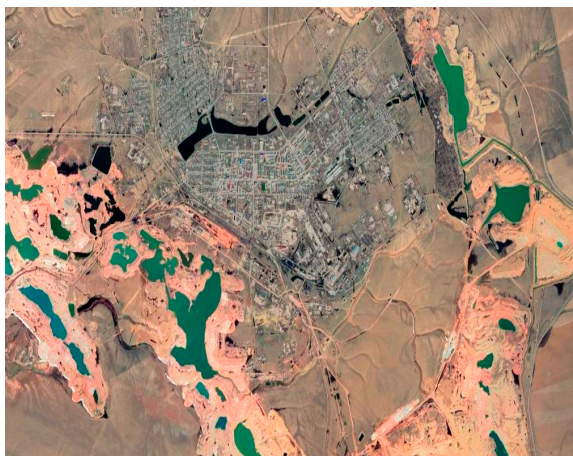

Критерии оценки: за каждое верное определение климатического пояса по 2 балла и за правильное определение полушария по – 1 баллу. **Итого 12 баллов.**

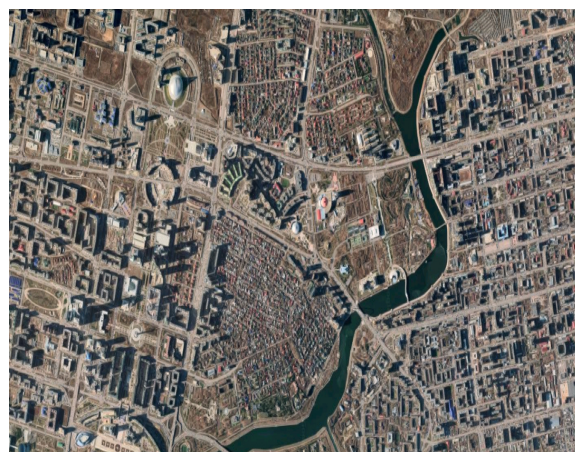
- А) Экваториальный пояс. Северное полушарие.
- Б) Тропический пояс. Южное полушарие.
- В) Умеренный пояс. Северное полушарие.
- Г) Умеренный пояс. Северное полушарие.

Задание 4.

Определите города Казахстана по спутниковым снимкам и расположите их по численности населения по убыванию или по возрастанию. Ориентация снимков случайна.

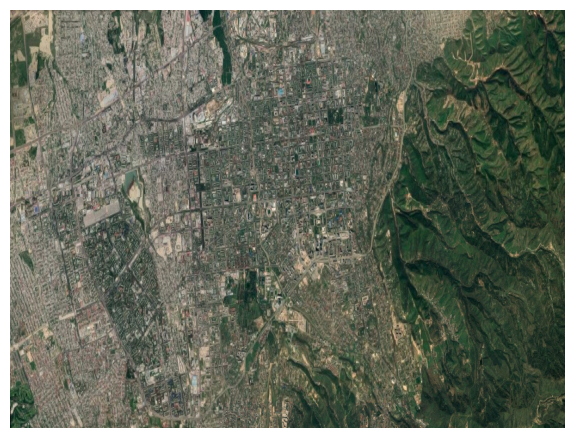
1 – рисунок

2 – рисунок

3 – рисунок

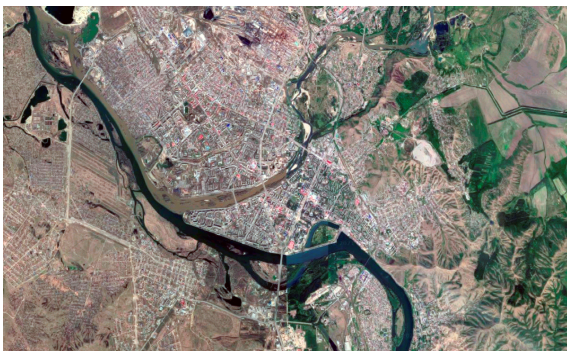
4 – рисунок

5 – рисунок

6 – рисунок

7 – рисунок

Критерии оценки: за каждый правильно указанный город – по 1 баллу (7 баллов).
За каждый город, правильно расположенный по населению – по 1 баллу (7 баллов).
Итого: 14 баллов.

По порядку:	По численности населения по убыванию:	По численности населения по возрастанию:
1. Аркалык	1. Алматы	1. Аркалык
2. Нур-Султан (Астана)	2. Нур-Султан (Астана)	2. Капчагай
3. Экибастуз	3. Усть-Каменогорск	3. Экибастуз
4. Алматы	4. Туркестан	4. Туркестан
5. Туркестан	5. Экибастуз	5. Усть-Каменогорск
6. Капчагай	6. Капчагай	6. Нур-Султан (Астана)
7. Усть-Каменогорск	7. Аркалык	7. Алматы

Задание 5.

В таблице представлены крупнейшие электростанции мира, укажите в соответствующих ячейках таблицы названия стран, где они расположены и вид электростанции по источнику электроэнергии.

№	Название электростанции	Страна	Вид электростанции (источник энергии)
1	Тукуруи	Бразилия	ГЭС
2	Атуча	Аргентина	АЭС
3	Белхатувская	Польша	ТЭС
4	Миддельгрюнден	Дания	Ветровая (ВЭС)
5	Олкария IV	Кения	Геотермальная электростанция
6	Айвонпа	США	Солнечная электростанция

Критерии оценки: за каждое верное название страны и вид электростанции (источник энергии) по – 1 баллу. **Итого 12 баллов.**

ВСЕГО: 60 БАЛЛОВ